

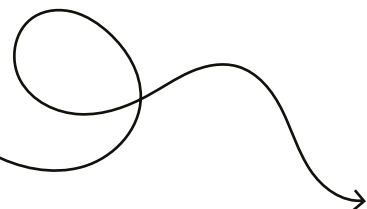

Investerings- signalen

Maj 2021

Innehåll

Sammanfattning	3
Sysselsättningsläget	4
Orderläget	5
Prisbildens utveckling	6
Appendix	9
Långsiktig trendutveckling	9
Utvecklingen för arkitekt- och teknikkonsultföretagen	10
Utveckling för industrikonsulterna	11
Personalomsättning	11

Om Investeringssignalen

- Återkommande marknadsundersökning för arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag.
- 112 medlemsföretag medverkade som tillsammans sysselsätter cirka 20 000 medarbetare.
- Enkätperiod 6–22 april 2021.
- Nettotalen visar skillnaden mellan procentandelen av företagen som angivit en positiv förväntan och de som angivit en negativ förväntan. Om exempelvis 60 % har en positiv förväntan, 20 % en negativ förväntan och 20 % en oförändrad bild, blir nettotalet +40.

Investeringssignalen är Innovationsföretagens återkommande marknadsundersökning bland arkitektföretag, teknik- och industrikonsultföretag. Den redovisar aktuell information om beläggning samt förväntningar på framtida orderläge och personalbehov. Företagen arbetar tidigt i investeringscykeln. I genomsnitt sker deras utrednings- och projekteringsinsats 12–18 månader före byggstart eller en industriell investering. Konsultföretagens unika position i investeringsprocessen innebär att marknadsundersökningen ger en tidig och tillförlitlig signal om förändringar i investeringsvolymen för t.ex. bostäder, infrastruktur samt industrins maskiner och processer.

Sammanfattning

Industrikonsulterna signalerar positiva förväntningar inom samtliga områden

Innovationsföretagens medlemmar signalerar, likt den tidigare rapporten i november, att de tror på ljusare tider. Andelen företag som tror på en positiv utveckling av orderläget under det kommande halvåret har ökat från 43 till 49 procent och sysselsättningen under det gångna halvåret har förbättrats för totalt 41 procent av företagen medan endast 24 procent ser en försämring. Hoppet om en återöppning av samhället, kopplat till vaccinutrollningen, bidrar till den positiva framtidsutsikten.

Starka förväntningar på orderläget de kommande sex månaderna (andel företag som tror på en ökning)

76%

Stort rekryteringsbehov trots fortsatt prispress

Förväntningar på:	Sysselsättning		Prisutveckling	
	Ökning	Minskning	Ökning	Minskning
Industrikonsulter	71 %	0 %	35 %	15 %
Teknikkonsulter	46 %	2 %	18 %	35 %
Arkitekter	38 %	9 %	6 %	25 %

Industrikonsulter

47%

Arkitekter

Förväntningar på:	Orderläge	
	Ökning	Minskning
Industrikonsulter	76 %	0 %
Teknikkonsulter	38 %	12 %
Arkitekter	47 %	12 %

38%

Teknikkonsulter

Tabellerna avser andel företag som svarat ökar respektive minskar.

Sysselsättningsläget under det senaste halvåret

Efter ett år med kraftig nedgång i sysselsättningen ser samtliga verksamhetsområden återigen ett ökat behov av att anställa. Kraftigast ökning har upplevts av arkitekterna där 50 procent indikerar en ökad sysselsättning och 18 procent en försämrad, vilket ger ett netttotal på +32 (50–18). Totalt, för samtliga verksamhetsområden, ligger nettotale på +17 (41–24). Utvecklingen ser positiv ut men vad de långsiktiga konsekvenserna blir till följd av pandemibekämpningen och dess restriktioner är svårt att uppskatta.

Denna undersökning visar att det totala behovet av ny arbetskraft, med rätt kompetens, i branschen är lika starkt som i november 2020. Dock ser vi en omfördelning mellan verksamhetsområdena där behovet av arbetskraft har skiftat från arkitekter- och teknik konsulterna till industrikonsulterna.

I ett framtidsperspektiv är anställningsbehovet störst hos industrikonsulterna. Efterfrågan har stigit kraftigt sedan bottenivån i maj 2020. Hela 71 procent uppger ett ökat behov av arbetskraft under det kommande halvåret och ingen signalerade ett neddragningsbehov. Anställningsbehovet är därav näst intill i nivå med behovet innan coronapandemins utbrott (före pandemin uppgav 78 procent att de hade ett anställningsbehov). För arkitekter och teknik konsulter

visar denna mätning på ett något lägre anställningsbehov än tidigare nivåer i november 2020. Bland teknik konsulterna är 46 procent av företagen i behov av ny arbetskraft medan endast 2 procent behöver dra ner på sin arbetskraft. Av arkitektföretagen behöver 38 procent anställa och 9 procent uppger ett neddragningsbehov.

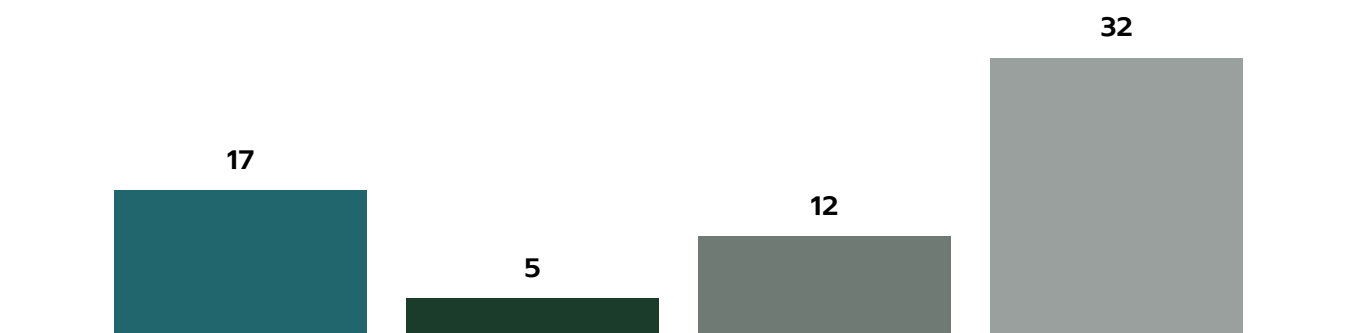
Det minskade rekryteringsbehovet under helåret 2020 ledde till en minskad personalomsättning för branschen mellan 2019–2020 (om man mäter samtliga avgångar, inklusive varsel och pensionsavgångar). Personalomsättningen sjönk från 16 procent år 2019 till 12 procent 2020. Coronapandemin har ökat andelen som blivit varslade vilket gör det mer intressant att även titta på personalomsättningen för enbart de frivilliga avgångarna. För 2020 var dessa 7 procent, vilket är en halvering av motsvarande andel 2019.

71%

av industrikonsulterna uppger ett anställningsbehov

Personalstyrkans förändring under det senaste halvåret (nov 20 - apr 21) i netttotal.

● Total ● Industrikonsult ● Teknikkonsult ● Arkitekt

Orderläget

Medlemsföretagens förväntningar på orderläget har sedan maj 2020 stigit markant för samtliga branschsektorer och motsvarar nu nivåerna som var innan pandemins utbrott. Den positiva utvecklingen är ett resultat av det förbättrade läget i omvärlden.

49 procent av medlemsföretagen tror på ett förbättrat orderläge om sex månader, medan 9 procent tror att det kommer försämrats. Detta är en förbättring från november 2020 då 43 procent förväntade sig en ökning. De positiva nyheterna gällande vaccinationer runt om i världen har ökat företagens tro på marknadsförutsättningarna och de enorma svängningarna som förekom under 2020 tycks nu ha stabiliserats och återgått till nivåer som varade innan pandemin.

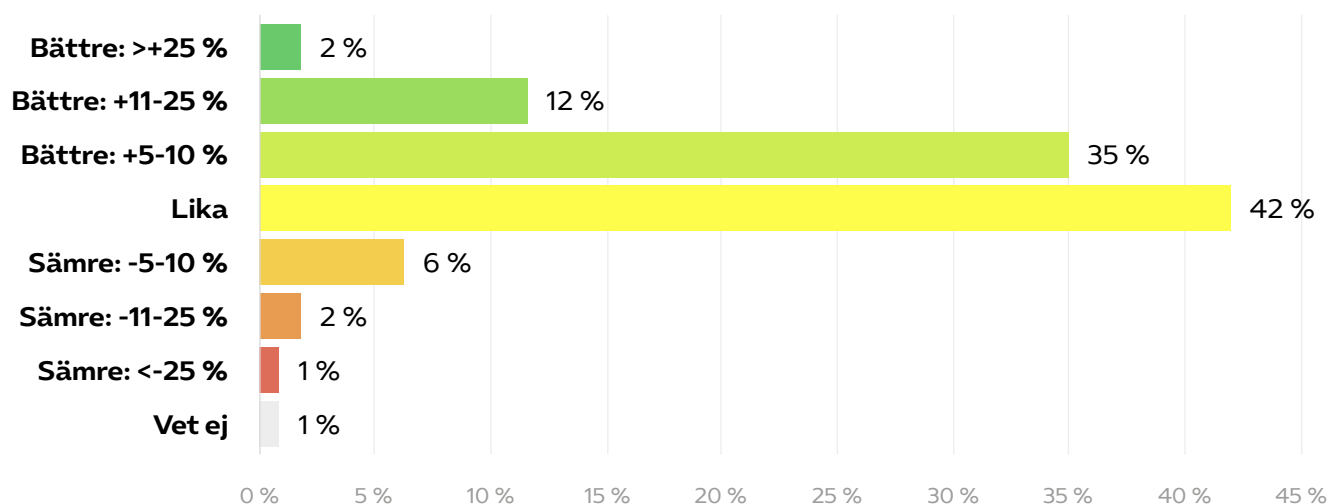
Företagens förväntningar är ofta en bra indikator på utvecklingens riktning, positiv eller negativ, men intervallen är baserade på branschens känslor och kan därav tendera att överdriva utvecklingen åt endera håll. Signalen från denna undersökning är i det stora

hela positiv men minst sagt tudelad där två branscher, arkitekter och teknik konsulter, tror på en avstannad framtida utvecklingstakt medan industrikonsulternas förväntningar är mer optimistiska än på många år. Hela 76 procent av industrikonsulterna tror på ett ökat orderläge vilket är den högsta nivån sedan mitten på 2014, trots rådande pandemi. Dock är den förväntade ökningen från en relativt låg nivå.

Medlemsföretagen måste planera för en snabb återhämtning när affärsklimatet väl återgår till ett normalt tillstånd. När samhället återigen öppnas upp kommer många företag att konkurrera om begränsade resurser och efterfrågan, där de som är bäst rustade för en snabb och framgångsrik återhämtning kommer vara vinnarna.

”Industrikonsulternas förväntningar på orderläget om sex månader har fortsatt att stiga och den förväntade ökningen ligger nu på den högsta nivån sedan mitten på 2014, trots rådande pandemi.”

Företagens förväntningar på orderläget i Sverige under det kommande halvåret.

Prisbildens utveckling

Under sista delen av 2020 nådde prisutvecklingen en ny lägstanivå jämfört med de senaste tio åren för branschen. Nu tycks dock den kraftigt negativa prisutvecklingen vara bruten. På kort sikt tror dock fortfarande majoriteten av medlemsföretagen på en fortsatt prispress inom branschen.

Under 2021 ser vi en positiv utvecklingstrend i samtliga verksamhetsområden där prisbilden för industrikonsulter och arkitekter har stigit markant från senaste undersökning medan teknikkonsulternas ökning har varit marginell. Sedan bottennivån i slutet av 2020 har industrikonsulterna sett en klar och stark förbättring av nettotalet med +24 enheter (från -49 till -25). Nivån indikerar fortsatt prispress med fortsatt sjunkande priser, om än inte i samma takt. Prisbilden är därmed fortfarande negativ, men resultatet

ger en positiv indikation av framtidens prisutveckling. Endast en liten andel företag tror att de långsiktiga effekterna kommer att vara mycket negativa, vilket även det indikerar en positiv långsiktig trend.

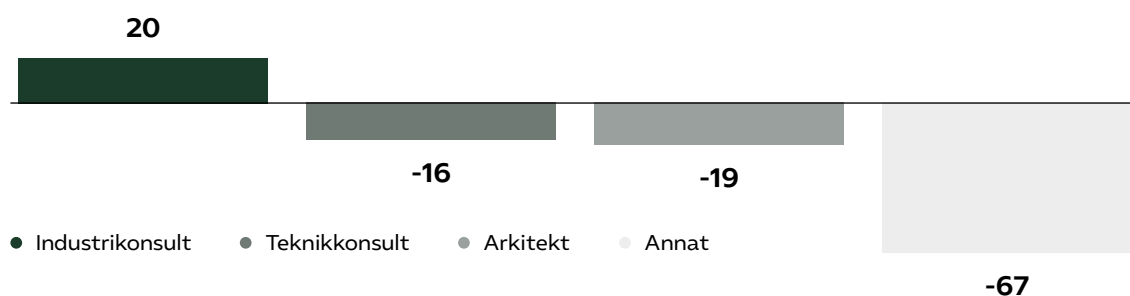
Enligt medlemsföretagen har branschen sedan 2018 dumpat timpriserna i de offentliga upphandlingarna till nivåer som motsvarar

2010 års prisnivåer. För projekt inom den privata sektorn har timpriserna stigit något men konkurrensen har hårdnat om det totala priset. Det har inneburit att företagen måste våga ta betalt för tilläggsarbete som ofta inte syns eller klargjorts i offerterna. Prispressen har varit extra hård vid anbudsgivning i offentlig upphandling och ramavtal. Logiken bakom prispressen ser olika ut beroende på verksamhetsområde där till exempel uppdrag med löpande timdebitering tenderar att pressa priserna mer än fastprisuppdrag. För industrikonsulterna är prispressen mer kopplad till kundernas omedelbara konjunktur, kundernas dominans som beställare på marknaden, avtalsvillkor och avtalsform.

I diagrammet nedan blir det detta tydligt då 35 procent av industrikonsulterna förutspår en positiv prisutveckling och endast 15 procent tror på fortsatt nedgång under det kommande halvåret. Detta resulterar i ett nettotal på +20 (35-15). Det som driver den positiva prisutvecklingen för industrikonsulterna är den rådande och kraftiga bristen på ingenjörer med rätt kompetens. Teknikkonsulterna och arkitekterna tror istället på en fortsatt negativ utveckling där större andel tror på en fortsatt prispress. Deras nettotal är -16 (18-35) respektive -19 (6-25). Det är värt att notera den stora negativa förväntningen bland de övriga företagen inom bland annat test, inspektion och certifiering eller verkar som underleverantörer till arkitekt- och ingenjörsföretagen, i diagrammet klassificerat som "Annat". Inom denna kategori tror 67 procent på en negativ utveckling medan ingen tror på en förbättring.

"Trots en positiv utveckling i samtliga branscher är det långt kvar till de prisnivåer som gällde innan pandemins utbrott."

Förväntningar på prisutvecklingen de kommande sex månaderna för de olika verksamhetsområdena, i nettotal.

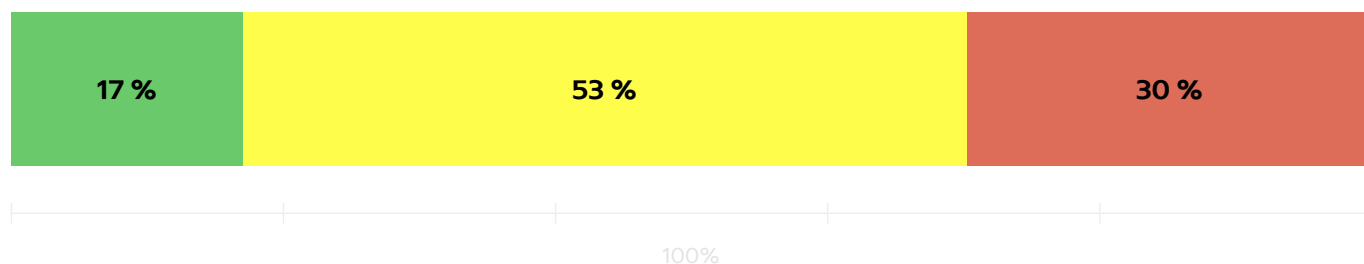

Diagrammet nedan visar branschens totala förväntningar på prisbilden. Totalt tror 53 procent av medlemsföretagen på en oförändrad prisbild, 30 procent på en försämring och endast 17 procent på en förbättring av prisbilden under det kommande halvåret.

Detta resulterar i ett netttotal på -13 (17-30). Viktigt att komma ihåg är att prisutvecklingen tenderar att släpa efter orderingången. Först efter en längre period av förbättrad orderingång påverkar det prisutvecklingen positivt.

Förväntningar på prisutveckling de kommande sex månaderna.

● Förbättras ● Oförändrad ● Försämras

Kommande marknadsrapporter

• Investeringssignalen

Under benämningen Investeringssignalen presenterar Innovationsföretagen sedan 1994 sina regelbundna marknadsundersökningar bland ett representativt urval av arkitektföretag och tekniska konsultföretag i medlemskretsen.

- **Flera rapporter kommer att lanseras under året, bland annat en översikt över sektorns sammansättning.**

• EFCA Barometer

EFCA, den europeiska associationen för teknik konsulter, publicerar två gånger per år – vår och höst – en överblick av teknik konsultmarknaden runt om i Europa.

• AlmeGas Tjänsteindikator

Rapporterna, som publiceras fyra gånger per år, innehåller analyser och prognoser kring tjänstesektorns utveckling, vissa tjänstebranschens utveckling samt makroekonomiska analyser och prognoser.

Kontakt

Magnus Höij, Förbundsdirektör

Tel: +46 8 762 67 05

E-post: magnus.hojj@innovationsforetagen.se

Linnea Kvist, Kommunikationschef

Tel: +46 8 762 66 21

E-post: linnea.kvist@innovationsforetagen.se

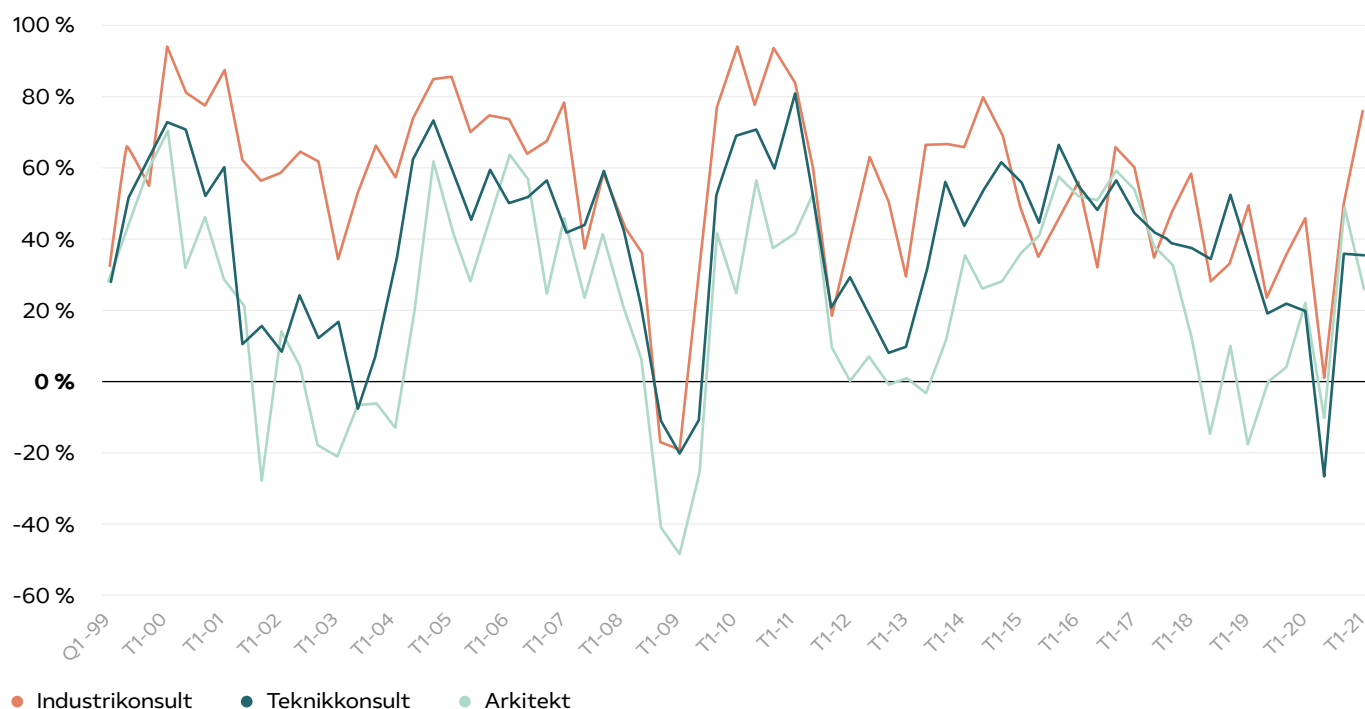
www.innovationsforetagen.se

Appendix

Långsiktig trendutveckling

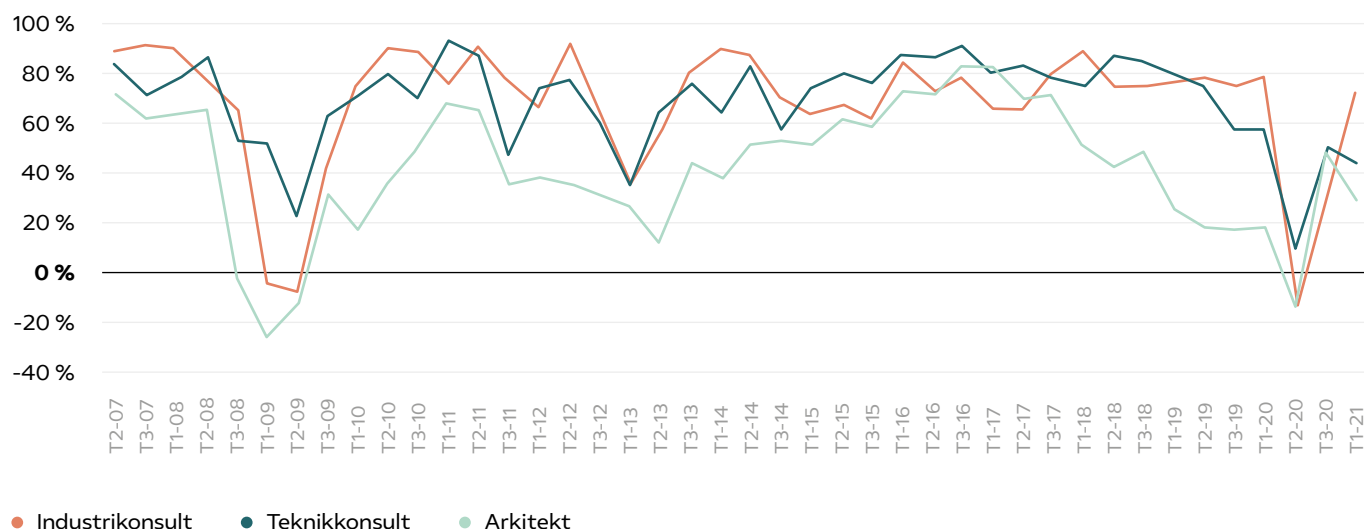
Konfidensindikatorn för arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag. Visar förväntningar på orderläget om sex månader.

Prisbildens utveckling i netttotal. Teknikkonsulter, arkitekter och industrikonsulter var för sig.

Förväntningar på personalstyrkans utveckling om sex månader. Teknikkonsulter, arkitekter och industrikonsulter var för sig.

Orderutvecklingen för arkitekt- och teknikkonsultföretagen

Arkitekter och teknikkonsulter har sett en negativ utveckling av orderstocken från november 2020 till april 2021. Andelen företag som tror på minskad ordergång har inte förändrats i någon större utsträckning utan nettotalets minskning är snarare hänförligt till att fler företag tror på en oförändrad ordergång. Men i sin helhet är signalerna för dessa två verksam-

hetsområdena fortsatt positiva. Anmärkningsvärt är att bostadsuppdragen utgör en betydligt större andel av den totala omsättningen för företagen än föregående år. 2020 utgjorde dessa cirka en fjärdedel (27 procent). Motsvarande siffra för 2019 och 2018 var 16 respektive 14 procent. Det kan konstateras att pandemin har förändrat fördelningen av projekten.

Förväntningar på orderstockens utveckling om sex månader, fördelat på delsektorer, samt andel av totala omsättningen för helåret 2020, 2019 och 2018.

Arkitekter & Teknikkonsulter

Delsektorer	Förväntningar (%)			Andel volym (%)		
	Ökar	Oförändr.	Minskar	2020	2019	2018
Bostäder	37	60	3	27	16	14
Övriga hus (kontor, handel, sjukhus, o dyl.)	30	56	14	36	27	31
Industribyggnader	37	55	8	7	6	4
Vägar, gator, samfärdsl o dyl	23	77	0	9	26	27
Övriga anläggningar (energiverk, kraftverk, tele o dyl)	39	58	3	6	7	8
Miljöprojekt, utredningar m.m	40	60	0	6	11	7
Stadsplanering	40	58	2	7	7	9
Annan	27	73	0	2		
Medel	34	62	4	100	100	100

Orderutvecklingen för industrikonsulterna

Förväntningarna på orderstockens utveckling inom samtliga delsektorer i denna undersökning är, likväldigt som i föregående undersökning, positiva. Högst förväntning redovisades för sektorn produktutveckling; med en ökning om 87 procent, vilket är en markant ökning från föregående undersökning. Sammantaget är förväntningarna i alla delsektorer positiva och en-

dast en sektor visar marginellt negativa förväntningar på orderläget. Delsektorernas totala andel av omsättningen har också förändrats under det gångna året. Produktionsutveckling utgör fortfarande den största andelen av omsättningen men har stärkts ytterligare under pandemin.

Industrikonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling om sex månader, fördelat på delsektorer samt andel av totala omsättningen för helåret 2020, 2019 och 2018.

Industrikonsulter

Delsektorer	Förväntningar (%)			Andel volym (%)		
	Ökar	Oförändr.	Minskar	2020	2019	2018
Produktions/processutveckling	60	40	0	26	23	23
Produktutveckling	87	13	0	42	24	24
Teknisk IT (t ex systemutveckling, data, elektronik, beräkningar & analyser)	71	29	0	14	16	16
Teknisk information/utbildning	45	46	9	11	14	14
Annan	50	50	0	7	23	23
Medel	62,6	35,4	1,8	100	100	100

Personalomsättning

Likt som tidigare år har industrikonsulterna högst personalomsättning med hela 25,8 procent, om man räknar samtliga avgångar, vilket var en ökning från föregående år med 5,3 procentenheter. Om man endast ser till de frivilliga avgångarna ligger personalomsättningen på 14,9 procent.

Lägst personalomsättning finner vi bland teknikkon-

sulterna på 7,9 procent för helåret 2020 totalt sett och 5,2 procent mätt i frivilliga avgångar. För arkitekterna var frivillig personalomsättningen endast 2,6 procent medan totala personalomsättningen låg på 11,4 procent. Det är anmärkningsvärt att varsel och pensionsavgångar utgjorde en så pass stor del (77 procent) av den totala personalomsättningen.

Personalomsättning per verksamhetsområde. Presenterat per år med enbart frivilliga avgångar inom parentes. Differensen utgörs av varsel- och pensionsavgångar, som normalt sett har en marginell påverkan på personalomsättningen.

Personalomsättning	2016	2017	2018	2019	2020	2020 (frivilliga avgångar)
Arkitekter	11,0 %	11,5 %	11,9 %	12,2 %	11,4 %	(2,6 %)
Industrikonsulter	17,3 %	22,8 %	25,9 %	20,5 %	25,8 %	(14,9 %)
Teknikkonsulter	17,3 %	17,5 %	16,0 %	15,2 %	7,9 %	(5,2 %)
Samtliga	14,6 %	18,0 %	16,9 %	16,0 %	12,3 %	(7,4 %)

